

Ηλικιωμένοι LGBTQIAP+: Ο φόβος της επαναφοράς στο κρυφό.

Γηράσκοντας χωρίς να εγκαταλείπεις τον αυθεντικό εαυτό σου: Ο αγώνας των ηλικιωμένων LGBTQIAP

Συγγραφέας: Beatrice Strophair - Le Girofard

Σε μια δυτική κοινωνία που χαρακτηρίζεται από τις διακριτικές πολιτικές του Ντόναλντ Τραμπ στις Ηνωμένες Πολιτείες και την οπισθοδρόμηση των δικαιωμάτων των τρανς γυναικών στο Ηνωμένο Βασίλειο, η γήρανση των ατόμων LGBTQIAP+ είναι πιο απειλούμενη από ποτέ. Σε μια εποχή που οι queer αφηγήσεις λογοκρίνονται και οι τρανς ταυτότητες αρνούνται ιατρικά και νομικά, πώς μπορεί κανείς να σκεφτεί να γεράσει ελεύθερα χωρίς να χάσει την αξιοπρέπεια και την ορατότητά του;

Για τα LGBTQIAP+ άτομα, η εμπειρία της γήρανσης είναι βαθιά σημαδεμένη από τη συλλογική μνήμη της απόρριψης, του στιγματισμού και της διαγραφής. Μεταξύ αυτών των αναμνήσεων, η επιδημία του HIV/AIDS της δεκαετίας του 1980 και του 1990 παραμένει ένα θεμελιώδες τραύμα: μια ολόκληρη γενιά αποδεκατίστηκε εν μέσω γενικευμένης αδιαφορίας, αφήνοντας μόνιμα σημάδια στο σώμα και στο μυαλό. Πολλοί έχασαν φίλους, συντρόφους και αγαπημένους, αλλά και κάθε εμπιστοσύνη στους θεσμούς.

Σε αυτό πρέπει να προστεθούν ο ηλικιακός ρατσισμός, ο δομικός ρατσισμός, η λεσβοφοβία, η ομοφοβία και η τρανσφοβία, που επηρεάζουν τα ηλικιωμένα άτομα LGBTQIAP+. Αόρατα, απομονωμένα και σε επισφαλή θέση, πολλά από αυτά αναγκάζονται μερικές φορές να επιστρέψουν συμβολικά «στην ντουλάπα», από φόβο για αντίποινα, λανθασμένη αναγνώριση του φύλου ή απόρριψη σε ιδρύματα φροντίδας.

Τι μπορεί λοιπόν να γίνει για να αποφευχθεί η αναγκαστική εγκατάλειψη του αυθεντικού εαυτού; Πώς μπορεί να διασφαλιστεί μια ηλικιωμένη ζωή χωρίς αποκλεισμούς για όλα τα LGBTQIAP+ άτομα;

Να κρυφτείς ξανά: Μια μορφή διαγραφής που έχει τις ρίζες της στον ηλικιακό ρατσισμό και την LGBT-φοβία

Στο πλαίσιο των LGBTQIAP+, ο όρος «ντουλάπα» συμβολίζει την κατάσταση στην οποία ένα άτομο κρύβει τον σεξουαλικό του προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή τις στενές του σχέσεις, προκειμένου να αποφύγει την απόρριψη, τον στιγματισμό ή τη διάκριση. «Να είσαι στην ντουλάπα» σημαίνει να ζεις μυστικά, χωρίς να μπορείς να εκφραστείς πλήρως, είτε στον ιδιωτικό, είτε στον κοινωνικό, είτε στον επαγγελματικό τομέα.

Για τα ηλικιωμένα άτομα LGBTQIAP+, αυτή η κρυψίνοια συχνά αντιπροσωπεύει μια εποχή κατά την οποία η ομοφυλοφιλία και η τρανς ταυτότητα ποινικοποιούνταν, παθολογούνταν ή καταδικάζονταν κοινωνικά. Ωστόσο, με την προχωρημένη ηλικία, αυτή η πραγματικότητα μπορεί να επανεμφανιστεί. Η είσοδος σε οίκο ευγηρίας ή η εξάρτηση από υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης μπορεί να αναγκάσει ορισμένους να υποχωρήσουν ξανά, από φόβο ότι δεν θα γίνουν αποδεκτοί ως queer άτομα.

Επομένως, η «επιστροφή στην κρυψώνα» αντιστοιχεί σε απώλεια της ελευθερίας να ζει κανείς ανοιχτά ως LGBTQIAP+ άτομο στα τελευταία στάδια της ζωής του. Το φαινόμενο αυτό είναι ακόμη πιο εντυπωσιακό, καθώς αυτοί οι ηλικιωμένοι έχουν ήδη ζήσει δεκαετίες καταπίεσης και σιωπής: στη Γαλλία, η ομοφυλοφιλία ποινικοποιούνταν μέχρι το 1982 και οι τρανς ταυτότητες θεωρούνταν παθολογικές μέχρι το 2018. Η LGBTQIAP+ κοινότητα υπόκειται επίσης στο στίγμα του HIV, στην απόρριψη από την οικογένεια ή στην κοινωνική αόρατοτητα. Πολλοί δεν είχαν ποτέ την ευκαιρία να αποκαλύψουν την ταυτότητά τους ή το έκαναν μόνο αργά, με τεράστιο κόστος.

Η κοινωνική απομόνωση βρίσκεται στο επίκεντρο αυτού του φαινομένου «επιστροφής στην ντουλάπα»

Η κοινωνική απομόνωση δεν εκδηλώνεται ομοίμορφα: υπάρχει σε ένα συνεχές φάσμα, που κυμαίνεται από ηλικιωμένους που παραμένουν πλήρως ενταγμένοι έως εκείνους που έχουν ζήσει πάντα στο περιθώριο των κοινωνικών ή οικογενειακών δικτύων. Οι ηλικιωμένοι LGBTQIAP+ είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι σε αυτή την απομόνωση λόγω συγκεκριμένων παραγόντων, όπως η απουσία παιδιών, η διάσπαση της οικογένειας λόγω του σεξουαλικού προσανατολισμού ή της ταυτότητας φύλου, η διάκριση στο πλαίσιο των υπηρεσιών υγείας, η έλλειψη αναγνώρισης των επιλεγμένων οικογενειών και η ανεπαρκής εκπροσώπηση στις υπηρεσίες που απευθύνονται σε ηλικιωμένους. Μεταξύ αυτών, οι ηλικιωμένοι τρανσέξουαλ παραμένουν οι πιο αόρατοι. Η περιθωριοποίησή τους πηγάζει από ένα σύμπλεγμα καταπίεσεων (ηλικιακός ρατσισμός, τρανσφοβία και η διαγραφή της ιστορίας των LGBTQIAP+ από τη συλλογική μνήμη) που τους θέτει σε θέση ακραίας ευαλωτότητας.

Οι συνέπειες αυτής της απομόνωσης είναι πολλαπλές και βαθιές. Μεταφράζονται σε επιδείνωση της ψυχικής και σωματικής υγείας, αυξημένο κίνδυνο κατάθλιψης και γνωστικών διαταραχών και σημαντική αύξηση της θνησιμότητας. Τα στοιχεία από το Grey Pride και το INSEE είναι αδιαμφισβήτητα: το 65% των ατόμων LGBTQIAP+ άνω των 60 ετών ζουν μόνοι, σε σύγκριση με το 32% των ετεροφυλόφιλων συνομηλίκων τους, και το ποσοστό αυτοκτονιών τους εκτιμάται ότι είναι δύο έως επτά φορές υψηλότερο.

Επιπλέον, τα άτομα LGBTQIAP+ συχνά βιώνουν επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης, που οφείλονται σε επαγγελματικές διαδρομές που χαρακτηρίζονται από διακρίσεις ή αστάθεια, οι οποίες ενισχύουν το αίσθημα περιθωριοποίησης. Αυτή η απομόνωση έχει επίσης ως αποτέλεσμα την αποξένωση από το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης και μπορεί να συνοδεύεται από χρόνιες παθολογίες, όπως ο ιός HIV, ο οποίος πολύ συχνά αντιμετωπίζεται ανεπαρκώς ή στιγματίζεται μεταξύ των ηλικιωμένων ατόμων LGBTQIAP+.

Υγειονομική περίθαλψη και γήρας στις κοινότητες LGBTQIAP+: Επαναπροσδιορισμός της ιατρικής περίθαλψης

Σύμφωνα με μια έκθεση που δημοσιεύθηκε από την ένωση *Les Audacieux et les Audacieuses*, η οποία βασίζεται κυρίως σε στοιχεία του INSEE και της έκθεσης Delaunay (Νοέμβριος 2013), περίπου το 50% των ηλικιωμένων LGBTQIAP+ δηλώνουν ότι κρύβουν την ταυτότητά τους σε περιβάλλοντα υγειονομικής περίθαλψης ή συλλογικής στέγασης, ακόμη και από τους¹. Αυτή η

¹ https://audacieusement.org/nos_engagements/

απόκρυψη έχει σοβαρές επιπτώσεις: επιδεινώνει την ψυχική υγεία, περιορίζει την πρόσβαση σε κατάλληλη φροντίδα και υπονομεύει σοβαρά τη γενική ευημερία του ατόμου.

Για τα τρανσέξουαλ άτομα ειδικότερα, αυτό οφείλεται σε μια ιστορία διακρίσεων στο πλαίσιο του ιατρικού συστήματος, με σοβαρές συνέπειες: παραίτηση από τη φροντίδα ή καθυστερήσεις στη διάγνωση, δυσπιστία προς τους επαγγελματίες υγείας και αισθήματα ταπείνωσης, ιδίως κατά τη διάρκεια της σωματικής φροντίδας. Ορισμένοι επιλέγουν να παρουσιάζονται ως cisgender προκειμένου να προστατεύσουν τον εαυτό τους, ακόμη και σε δομές που φαινομενικά έχουν σχεδιαστεί για να τους υποστηρίζουν. Η είσοδος σε οικογένεια αντιπροσωπεύει έτσι μια νέα μορφή καταπίεσης: τα ιδρύματα φροντίδας είναι ανεπαρκώς εκπαιδευμένα σε θέματα διαφορετικότητας φύλου και κακώς εξοπλισμένα για να συνοδεύσουν τα γηράσκοντα τρανς σώματα. Οι ορμονικές θεραπείες, για παράδειγμα, συχνά διακόπτονται με την ηλικία, παρά τη σημασία τους για την ευημερία των τρανς ατόμων, λόγω έλλειψης ιατρικών γνώσεων ή προσαρμοσμένων πρωτοκόλλων. Τέτοιες αναγκαστικές διακοπές μπορούν να προκαλέσουν σοβαρή σωματική και ψυχολογική ταλαιπωρία. Ορισμένοι τύποι καρκίνου δεν ελέγχονται κατάλληλα, καθώς τα τρανς άτομα αποκλείονται από τις εκστρατείες πρόληψης που σχεδιάζονται με βάση το διοικητικό φύλο που αναγράφεται στη γαλλική κάρτα υγείας τους.

Πράγματι, οι τρανς γυναίκες παρουσιάζουν κίνδυνο καρκίνου του μαστού ισοδύναμο με αυτόν των cisgender γυναικών, ενώ διατηρούν τον κίνδυνο καρκίνου του προστάτη, καθώς ο προστάτης δεν αφαιρείται συστηματικά κατά τη διάρκεια της μετάβασης. Οι τρανς άνδρες, ακόμη και μετά από χρόνια ορμονικής θεραπείας, παραμένουν ευάλωτοι σε γυναικολογικές παθολογίες όπως η ενδομητρίωση ή ο καρκίνος του τραχήλου της μήτρας και των ωοθηκών, εάν τα όργανα αυτά δεν έχουν αφαιρεθεί. Η γυναικολογική παρακολούθηση παραμένει επομένως απαραίτητη, αλλά συχνά παραμελείται, είτε λόγω έλλειψης κατάρτισης των επαγγελματιών υγείας είτε λόγω του φόβου των ασθενών για διακρίσεις.

Οι ηλικιωμένοι τρανς αντιμετωπίζουν επομένως κινδύνους για την υγεία τους που συχνά είναι άγνωστοι, αγνοούνται ή αντιμετωπίζονται ανεπαρκώς από τις ιατρικές δομές. Εκτός από την τρανσφοβία που υφίστανται στα ιδρύματα φροντίδας, υποφέρουν από τις συνέπειες ενός συστήματος υγείας που δεν είναι κατάλληλο για τη μετάβασή τους και από μια ιατρική που εξακολουθεί να επικεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό σε ετεροκανονικά πλαίσια. Αυτές οι ελλείψεις έχουν ως αποτέλεσμα τη διακοπή των θεραπειών, την ακατάλληλη ιατρική παρακολούθηση και τον αυξημένο κίνδυνο σοβαρών παθολογιών. Για παράδειγμα, οι τρανς γυναίκες μερικές φορές διακόπτουν τη θεραπεία τους με οιστρογόνα, συχνά γύρω στην εμμηνόπαυση ή μετά την ηλικία των 70 ετών, χωρίς να γίνεται αξιολόγηση κατά περίπτωση. Ωστόσο, μια τέτοια διακοπή μπορεί να έχει σημαντικές ψυχολογικές συνέπειες: άγχος, απώλεια αυτοεκτίμησης, δυσφορία, ακόμη και κατάθλιψη.

Αναδυόμενες πρωτοβουλίες: Δημιουργία χώρων διαβίωσης προσαρμοσμένων στους ηλικιωμένους LGBTQIAP

Μεταξύ αυτών των πρωτοβουλιών, η «²» (Σπίτι της Διαφορετικότητας) αποτελεί ένα πρωτοποριακό έργο στη Γαλλία. Ιδρύθηκε στη Λυών με πρωτοβουλία της ένωσης «*Les Audacieux et Les Audacieuses*» και είναι ένα έργο συγκατοίκησης χωρίς αποκλεισμούς που απευθύνεται σε άτομα LGBTQIAP+ ηλικίας 60 ετών και άνω, τα οποία συχνά αντιμετωπίζουν απομόνωση ή φόβο διακρίσεων σε παραδοσιακούς οίκους ευγηρίας. Ο χώρος αυτός φιλοξενεί

² <https://audacieusement.org/le-projet-maison-de-la-diversite/>

24 κατοίκους σε ένα περιβάλλον φροντίδας, ασφάλειας και αυτοδιαχείρισης, όπου ο καθένας μπορεί να ζει ελεύθερα την ταυτότητά του, τις αγάπες του και την ιστορία του. Το *La Maison de la Diversité* λειτουργεί με ένα συμμετοχικό μοντέλο, συνδυάζοντας ιδιωτικούς χώρους με συλλογικούς χώρους διαβίωσης, συνοδευόμενους από εξατομικευμένη κοινωνική υποστήριξη. Προσφέρει έτσι μια καινοτόμο εναλλακτική λύση στα συμβατικά μοντέλα στέγασης για ηλικιωμένους, θέτοντας στο επίκεντρο του έργου του την καταπολέμηση της ηλικιακής διάκρισης και των LGBT-φοβιών.

Ομοίως, η ετικέτα «*Grey Pride Bienvenue*», που αναπτύχθηκε από την ένωση *Grey Pride*, προτείνει μια βαθιά μεταμόρφωση των υφιστάμενων δομών φροντίδας, ιδίως των οίκων ευγηρίας. Η ετικέτα αυτή δεσμεύει τα ιδρύματα σε μια προσέγγιση χωρίς αποκλεισμούς σε πολλαπλά επίπεδα: εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα σεξουαλικής και έμφυλης ποικιλομορφίας, υιοθέτηση γλώσσας χωρίς έμφυλη διάκριση, αναγνώριση και ορατότητα των ομόφυλων ζευγαριών και σεβασμός της έμφυλης ταυτότητας, ιδίως όσον αφορά τα τρανσέξουαλ άτομα. Η ετικέτα προβλέπει επίσης έλεγχο και μακροπρόθεσμη υποστήριξη, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι ιδρύματα θα γίνουν πραγματικά ασφαλή και φιλόξενα μέρη για όλα τα ηλικιωμένα άτομα, ανεξάρτητα από τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου τους.

Αυτές οι δύο πρωτοβουλίες, που αλληλοσυμπληρώνονται ως προς την προσέγγισή τους, συμβάλλουν ενεργά στη δημιουργία αξιοπρεπών, σεβαστών και ανοιχτών συνθηκών διαβίωσης, προσαρμοσμένων στις πολλαπλές πραγματικότητες της γήρανσης των LGBTQIAP+.

Σπάζοντας τα ταμπού της συναισθηματικής ζωής

Η ερωτική ζωή των ηλικιωμένων παραμένει ταμπού, ακόμη περισσότερο όταν αποκλίνει από τις ετεροφυλοφιλικές νόρμες. Ωστόσο, όπως απεικονίζεται στο ντοκιμαντέρ του Alexis Taillant «*Si je meurs, ce sera de joie*» («Αν πεθάνω, θα είναι από χαρά»), η σεξουαλικότητα δεν εξαφανίζεται με την ηλικία. Αντίθετα, αλλάζει, αλλά παραμένει πηγή σύνδεσης, τρυφερότητας και αυτοεπιβεβαίωσης.

Σε αυτό το ντοκιμαντέρ, ακολουθούμε τη Micheline, τον Yves και τον Francis. Αφοσιωμένοι στο κίνημα *Grey Pride*, αυτοί οι τρεις ηλικιωμένοι LGBT διεκδικούν τις επιθυμίες τους και αρνούνται να υποκύψουν στην κρυψίνια που συνδέεται με την τρίτη ηλικία.

Η προβολή της ταινίας στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου *Ciné marges* στο Μπορντό το 2025 έδωσε αφορμή για μια στρογγυλή τράπεζα, στην οποία συμμετείχαν ο σκηνοθέτης της ταινίας, ο Cédric Matet (*Grey Pride*), ο Dominique και η Françoise από το αυτοαποκαλούμενο *Εθνικό Συμβούλιο Γήρατος* (CNaV Bordeaux), καθώς και η Catherine από το *Les Giroflées*, μια λεσβιακή κολεκτίβα που συνδέεται με το *Girofard* (Κέντρο LGBTQIAP+ του Μπορντό). Η συζήτηση άγγιξε διάφορα θέματα, όπως η ερωτική και σεξουαλική ζωή των ηλικιωμένων και η διαγενεακή δυναμική που αναπτύχθηκε στο *Les Giroflées*. Σε αυτό το πλαίσιο, το ευρωπαϊκό πρόγραμμα «³» (ΜΚΟ), που υποστηρίζεται τοπικά από το *Girofard*, προτείνει ομάδες συζήτησης για τη συναισθηματική ζωή των ηλικιωμένων, ανταποκρινόμενο έτσι άμεσα στα ερωτήματα που θέτει το ντοκιμαντέρ.

³ <https://www.nevergetsold.eu/fr/>

Ο ρόλος του αρχειακού έργου: το παράδειγμα του δικτύου⁴

Περιθωριοποιημένοι στη νεολαία τους και συχνά αποκλεισμένοι από τους σύγχρονους κοινοτικούς χώρους, οι ηλικιωμένοι LGBTQIAP+ βρίσκονται θύματα διπλού αποκλεισμού: διαγράφονται από τη συλλογική μνήμη και, στην τρίτη ηλικία, αναγκάζονται να «επιστρέψουν στην ντουλάπα» για να επιβιώσουν μέσα σε ανεπαρκείς ή εχθρικές δομές φροντίδας. Αυτή η συμβολική επιστροφή στη σιωπή, την αόρατοτητα και την αυτολογοκρισία δεν είναι απλώς ατομική: είναι συμπτωματική της πολιτικής λήθης. Το αρχειακό έργο, όπως αυτό που αναλαμβάνεται από πρωτοβουλίες όπως το δίκτυο *Big Tata*, επιτρέπει σε αυτές τις αφηγήσεις να διαρκέσουν.

Το *Big Tata*, που δημιουργήθηκε το 2021, είναι το πρώτο γαλλόφωνο δίκτυο βιβλιοθηκών και αρχειακών κέντρων LGBTQIA+. Γεννημένο από την επιθυμία να συλλέξει πόρους, να αναδείξει τις queer ιστορίες και να υποστηρίξει τοπικές πρωτοβουλίες, αυτό το συλλογικό σχήμα εκτείνεται σήμερα σε όλη τη Γαλλία, την Ελβετία και τον Καναδά, με περίπου είκοσι μέλη.

Το δίκτυο αυτό βασίζεται σε μια θεμελιώδη αρχή: την αυτοδιάθεση των αναμνήσεων. Κάθε κέντρο ή βιβλιοθήκη διατηρεί την αυτονομία του, ενώ συμμετέχει σε μια κοινή δυναμική που βασίζεται στη συνεργασία, τα κοινά εργαλεία και την ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης. Υπό αυτή την έννοια, το *Big Tata* είναι πολύ περισσότερο από μια βάση δεδομένων: είναι ένας ζωντανός χώρος αρχειακής αλληλεγγύης, ένα πολιτικό και πολιτιστικό εργαλείο που εξασφαλίζει την ύπαρξη αφηγήσεων που έχουν παραγκωνιστεί για πολύ καιρό.

Μεταξύ των κύριων επιτευγμάτων του, το *Big Tata* προσφέρει έναν συλλογικό ηλεκτρονικό κατάλογο, προσβάσιμο σε όλους, που περιλαμβάνει χιλιάδες έγγραφα (βιβλία, φάνζιν, διατριβές, εργασίες, περιοδικά, αρχεία ακτιβιστών) που προέρχονται από τις συλλογές των μελών του. Το έργο αυτό όχι μόνο διευκολύνει την έρευνα σε θέματα LGBTQIA+, αλλά και φέρνει στο φως συλλογές που συχνά παραμένουν αόρατες, ιδίως αυτές των ακτιβιστικών συλλογικοτήτων, των εναλλακτικών βιβλιοθηκών ή των τοπικών κοινοτικών δομών.

Το δίκτυο οργανώνει επίσης συναντήσεις, όπως το «Rencontres Big Tata», ευκαιρίες για ανταλλαγή, εργαστήρια και προβληματισμό σχετικά με θέματα μετάδοσης, queer μνήμης και πρακτικών αρχειοθέτησης χωρίς αποκλεισμούς. Αυτές οι εκδηλώσεις προωθούν τη δημιουργία μιας διαγενεακής κουλτούρας που συνδέει τους αγώνες του παρελθόντος με τις προκλήσεις του παρόντος και ενισχύει τις συνδέσεις μεταξύ ακτιβισμού, δημιουργίας και έρευνας.

Το *Big Tata* ανταποκρίνεται έτσι σε μια επείγουσα ανάγκη μνήμης: να συντηρήσει, να μοιραστεί και να μεταδώσει τις αφηγήσεις των LGBTQIA+, που συχνά απειλούνται με εξαφάνιση. Με τη δημιουργία ενός οριζόντιου, συνεργατικού και ελεύθερου δικτύου, το *Big Tata* συμβάλλει ενεργά στην οικοδόμηση μιας συλλογικής ιστορίας στην οποία κάθε φωνή έχει σημασία, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των ηλικιωμένων, που συχνά ξεχνιούνται από τις κυρίαρχες αφηγήσεις.

Οι διαγενεακοί δεσμοί ως λύση για το σπάσιμο της απομόνωσης

Ο σύνδεσμος μεταξύ συλλογικής μνήμης και κατασκευής ταυτότητας αναδεικνύεται ως κεντρικός: ανακατασκευάζοντας τις διαγραμμένες πορείες των LGBTQ+, το αρχειακό έργο προσφέρει στις νεότερες γενιές συμβολικούς και πολιτικούς πόρους με τους οποίους μπορούν να συλλάβουν τη

⁴ <https://bigtata.org/>

δική τους ύπαρξη. Συνεπώς, συνεπάγεται την αποκατάσταση μιας μορφής ιστορικής ρήξης μεταξύ των queer γενεών. Οι ηλικιωμένοι LGBTQIAP+ έχουν περάσει δεκαετίες καταπίεσης, διαγραφής και αποκλεισμού. Οι νεότερες γενιές, εν τω μεταξύ, μεγαλώνουν σε έναν κόσμο που είναι ομολογουμένως πιο ανοιχτός, αλλά εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από συστημική βία. Επιτρέποντας σε αυτές τις γενιές να συναντηθούν, δημιουργείται ένας σταθερός δεσμός που χαράσσεται στη συλλογική μνήμη και στις αφηγήσεις της αντίστασης.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, δομές όπως το «⁵» στο Σαν Φρανσίσκο δημιουργούν ζευγάρια μεταξύ νεότερων και ηλικιωμένων ατόμων, εργαστήρια μνήμης και κοινές δραστηριότητες. Η δημιουργία τέτοιων χώρων είναι απαραίτητη για την καταπολέμηση της κοινωνικής απομόνωσης των μελών της LGBTQIAP+ κοινότητας. Στη Γαλλία, το έργο της *Maison de la Diversité* στη Λυών προβλέπει διαγενεακές δραστηριότητες, στο πλαίσιο μιας λογικής αμοιβαίας υποστήριξης και μετάδοσης.

Πέρα από την πρακτική υποστήριξη, αυτοί οι δεσμοί προωθούν την αμοιβαία αναγνώριση. Οι ηλικιωμένοι βρίσκουν εκεί ένα αυτί που τους ακούει και επικύρωση των εμπειριών που έχουν ζήσει. Οι νεότεροι βρίσκουν μια ιστορία με την οποία μπορούν να συνδεθούν, η οποία συχνά απουσιάζει από τις αφηγήσεις του σχολείου ή της οικογένειας.

Ωστόσο, για να διατηρηθεί αυτή η δυναμική, απαιτούνται ασφαλείς, δομημένοι και συλλογικά σχεδιασμένοι χώροι. Οι διαγενεακοί δεσμοί από μόνοι τους δεν μπορούν να λύσουν τα πάντα. Πρέπει να αποτελούν μέρος μιας ευρύτερης πολιτικής αναγνώρισης των ηλικιωμένων LGBTQIAP+ ατόμων: στο πλαίσιο των κοινωνικών υπηρεσιών, των οίκων ευγηρίας, των πολιτικών υγειονομικής περίθαλψης, των αρχείων και των πολιτιστικών χώρων.

Συμπέρασμα

Ένα σημαντικό ποσοστό των ηλικιωμένων LGBTQIAP+ ζει σήμερα σε βαθιά απομόνωση, η οποία συχνά επιδεινώνεται από την έλλειψη αναγνώρισης, τον φόβο της απόρριψης και την απουσία πραγματικά συμπεριληπτικών χώρων διαβίωσης. Η αναγκαστική επιστροφή στην κρυψώνα απεικονίζει μια ανησυχητική πραγματικότητα: παρά τις κοινωνικές και νομικές προόδους, πολλοί ηλικιωμένοι queer αναγκάζονται για άλλη μια φορά να κρύψουν ένα ουσιαστικό μέρος της ταυτότητάς τους. Αυτή η διαγραφή του αληθινού εαυτού έχει άμεσες συνέπειες στην ψυχική υγεία, την πρόσβαση σε φροντίδα και την ποιότητα ζωής.

Σε αυτό το πλαίσιο, είναι απαραίτητο να επανεξεταστούν οι δομές φροντίδας και στέγασης, ώστε να ενσωματωθούν πλήρως τα ζητήματα που σχετίζονται με τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου και τις διαδρομές ζωής των μειονοτήτων. Ο αγώνας κατά της ηλικιακής διάκρισης και της LGBT-φοβίας απαιτεί επίσης την αναγνώριση αυτών των ιστοριών που έχουν παραμείνει σιωπηλές για πολύ καιρό και την προσεκτική εξέταση των συγκεκριμένων αναγκών αυτών των πληθυσμών.

Για την καταπολέμηση της κοινωνικής απομόνωσης, είναι επομένως απαραίτητο να εκπαιδεύσουμε τους επαγγελματίες της υγείας και της φροντίδας σε θέματα σεξουαλικής και έμφυλης ποικιλομορφίας, να αναγνωρίσουμε τις επιλεγμένες οικογένειες στις δημόσιες πολιτικές, να προωθήσουμε τη δημιουργία ασφαλών χώρων όπου μπορούν να συγκεντρώνονται οι

⁵ <https://www.openhousesf.org/>

ηλικιωμένοι LGBTQIAP+ και να αναπτύξουμε στοχευμένες στρατηγικές προσαρμοσμένες στους διαφορετικούς βαθμούς απομόνωσης που βιών

Σε αυτό το πλαίσιο, είναι απαραίτητο να επανεξεταστούν οι δομές φροντίδας και στέγασης, ώστε να ενσωματωθούν πλήρως τα ζητήματα που σχετίζονται με τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου και τις διαδρομές ζωής των μειονοτήτων. Ο αγώνας κατά του ηλικιακού ρατσισμού και των LGBT-φοβιών απαιτεί επίσης την αναγνώριση αυτών των ιστοριών που έχουν παραμείνει σιωπηλές για πολύ καιρό και την προσεκτική εξέταση των ειδικών αναγκών αυτών των πληθυσμών.

Για την καταπολέμηση της κοινωνικής απομόνωσης, είναι επομένως απαραίτητο να εκπαιδεύσουμε τους επαγγελματίες της υγείας και της φροντίδας σε θέματα σεξουαλικής και έμφυλης ποικιλομορφίας, να αναγνωρίσουμε τις επιλεγμένες οικογένειες στις δημόσιες πολιτικές, να προωθήσουμε τη δημιουργία ασφαλών χώρων όπου μπορούν να συγκεντρώνονται οι ηλικιωμένοι LGBTQIAP+ και να αναπτύξουμε στοχευμένες στρατηγικές προσαρμοσμένες στους διαφορετικούς βαθμούς απομόνωσης που βιών